

Q&A bepalen recht op toeslagen

Vraag

Vormt tweede nationaliteit een selectie criterium bij het bepalen van het recht op toeslagen?

Antwoord

- Nee.
- De Belastingdienst ontvangt systematisch gegevens uit en is aangesloten op de BRP.
- Aangezien in BRP geen tweede nationaliteit meer staat, ontvangt Toeslagen die niet meer.
- Echter zijn de oude gegevens nog niet overal verwijderd, het verwijderen van oude gegevens zoals gevraagd door de wet AVG is niet eenvoudig voor de Belastingdienst; het gaat om vele gegevens.
- Zowel de verblijfstitel als de nationaliteit maakt deel uit van die gegevensset en worden gebruikt voor de vastlegging van het recht op Toeslagen.
- Dit verklaart waarom deze gegevens zijn opgenomen in de systemen van Toeslagen en kunnen voorkomen in de dataset van queries.

Q&A CAF en risicoselectiemodel

Vraag

Wat is de relatie tussen toezicht CAF zaken en geautomatiseerde risicoselectie in relatie tot Nederlanderschap/niet- Nederlanderschap en de tweede nationaliteit?

Antwoord

- Bij risicoselectie werd en wordt de indicator Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap gebruikt voorafgaand aan handmatige behandeling van individuele gevallen.
- Bij een dubbele nationaliteit, waaronder de Nederlandse, wordt uitgegaan van Nederlanderschap.
- Gegeven over Nederlanderschap is in april 2013 bij de start van het risicoclassificatiemodel als indicator opgenomen om, in combinatie met tientallen andere risico-indicatoren, tot een uitworp te komen voor nadere handmatige beoordeling.
- Tweede nationaliteit is geen indicator in dat model.
- CAF-zaken onderzoeken vermoedens van georganiseerd misbruik.
- Voor het starten van CAF-zaken zijn concrete signalen aanleiding tot nader onderzoek. (niet-)Nederlanderschap speelt bij deze signalen geen rol.

Q&A Risicoselectiemodel

Vraag

Zit er een indicator Nederlander/Niet-Nederlanderschap in het risicoselectiemodel van de Belastingdienst/Toeslagen?

- Ja, dat was het geval; Bij risicoselectie werd en wordt de indicator Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap gebruikt voorafgaand aan handmatige behandeling van individuele gevallen.
- Voor de kinderopvangtoeslag en de huurtoeslag *maakte* het Nederlanderschap, naast tientallen andere risico-indicatoren, onderdeel uit van het automatische risicomodel.
- Door de jaren heen is gebleken dat de toegevoegde waarde hiervan is afgenomen.
- Het gebruik van de risico-indicator Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap kan vragen op roepen. Het juridische en maatschappelijke debat over dit onderwerp wordt breed gevoerd en is nog niet afgerond.
- Onder andere de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en de Nationale ombudsman bezinnen zich momenteel op het gebruik van profilering, risicoselectie en algoritmen.
- In afwachting van een uitkomst van dat debat heeft de Belastingdienst/Toeslagen besloten de indicator tijdelijk uit te schakelen.

Q&A's CAF

Vraag

Is er sprake van etnisch profileren bij de Belastingdienst/Toeslagen bij de CAF-zaken?

Antwoord

- In het kader van de CAF-zaken heeft geen selectie plaatsgevonden op etnische achtergrond, (tweede) nationaliteit of Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap.
- CAF-zaken starten op basis van concrete vermoedens van fraude die worden gewogen door een CAF-team.

Vraag

Hoe komt het dat alleen bij allochtonen Nederlanders de KOT is stopgezet? (Kregen alleen burgers met een tweede nationaliteit te maken met het stopzetten van toeslagen in de periode 2014-2016?)

Antwoord

- Nee, ook bij Nederlanders met maar één nationaliteit is de KOT stop gezet.
- Tweede nationaliteit speelde dus geen rol bij het stopzetten.
- Overigens komt het vaak voor dat de gastouders vooral kinderen opvangen van dezelfde (tweede) nationaliteit.

Vraag

Heeft de Nationale ombudsman in het CAF-dossier onderzoek gedaan naar etnisch profileren door de Belastingdienst/Toeslagen?

Antwoord

- Op 25 juli 2018 geeft de Nationale ombudsman in een mail aan de Belastingdienst/Toeslagen aan geen nader onderzoek te starten naar de 235 vraagouders in CAF11.
- Tevens geeft de Nationale ombudsman in deze mail aan 'het onderzoek te sluiten'.

- De Nationale ombudsman gaat zich dit jaar in zijn algemeenheid wel richten op het in beeld brengen van het burgerperspectief bij risicoprofilering.
- Daarnaast gaat de Nationale ombudsman onderzoek doen naar de wijze waarop de overheid omgaat met klachten over etnisch profileren.

Q&A's Autoriteit Persoonsgegevens

Vraag

Doet de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) in het kader van de AVG onderzoek naar het gebruik van persoonsgegevens, waaronder de nationaliteit bij de Belastingdienst/Toeslagen?

Antwoord

- De Autoriteit Persoonsgegevens is de onafhankelijke nationale toezichthouder die controleert of organisaties en bedrijven persoonsgegevens rechtmatig verwerken; i.c. op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
- De minister van Financiën is verwerkingsverantwoordelijke voor verwerkingen door de Belastingdienst.
- Toelichting: minister bepaalt doel en middelen; ook de Staatssecretaris is voor zijn takenpakket (welke taak wel/niet bij stas) afhankelijk van de beslissing van de minister.

Doel onderzoek

- Doel van onderzoek bij B/Toeslagen (zie bijlage):
- De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) onderzoekt of de Belastingdienst (bijzondere) persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt mogelijk onrechtmatig verwerkt; meer specifiek richt het onderzoek zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het Toeslagen V Systeem en of in kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang.
- Daarnaast onderzoekt de AP of de Belastingdienst geautomatiseerde besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën van persoonsgegevens - meer specifiek de tweede nationaliteit - het kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang.
- De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 25 april 2019 een 'onderzoek ter plaatse' gedaan bij B/Toeslagen te Utrecht.
- Er zijn zes gesprekken gevoerd met één of meer medewerkers per gesprek.
- Daarnaast hebben ze stukken opgevraagd en inmiddels verstrekt gekregen.

- Als organisatie ben je gehouden medewerking te verlenen aan de verzoeken van de Autoriteit Persoonsgegevens.
- De Autoriteit Persoonsgegevens heeft de bevoegdheid van een organisatie te verlangen een bepaalde activiteit (verwerking) te staken; zie: BSN in btw-identificatienummer.
- De Autoriteit Persoonsgegevens kan een last onder dwangsom en/of boetes opleggen.

Q&A Stand van zaken onderzoek ADR

Vraag

Wat is de stand van zaken van het onderzoek van de ADR naar de CAF onderzoeken in de periode 2014-2016?

Antwoord

- Er ligt een conceptopdracht.
- Het onderzoek zal in dit najaar plaatsvinden (Q3) en wordt de komende weken door Toeslagen voorbereid.